

"Nev-i insanî bir nefistir; dirilmek üzere ölecek. Ve küre-i arz dahi bir nefistir; bâki bir surete girmek için o da ölecek. Dünya dahi bir nefistir; âhret suretine girmek için o da ölecek." İzah eder misiniz?

Burada, **"Her nefis ölümü tadacaktır..."**(*Enbiya, 21/35*) mealinde olan âyetin kısa bir izahı yapılmış ve ölümün hangi sahaları içine aldığı tarif edilmiş.

Birincisi, insanın ölümüdür ki bu sonuç, insan fıtratı için kaçınılmazdır. [Mesnevî-i Nûriye](#)'de şöyle ifade edilmiştir:

"Ölüm haktır. Evet, bu hayat ve bu beden şu azîm dünyaya direk olacak kabiliyette değildir. Zira onlar demir ve taştan değildir. Ancak et, kan ve kemik gibi mütehalif şeylerden tereküb etmiş."

Aşağıdaki ifadeler de aynı manaya vurgu yapmaktadır:

"Ey insan, düşün! Sen alâküllihal öleceksin..." (1)

"İhtiyarlık bana ihtar etti ki: Gündüz nasıl şu siyah bir kabre tebeddül etti, dünya siyah kefenini giydi; öyle de senin ömrünün gündüzü de geceye ve dünya gündüzü de berzah gecesine ve hayatın yazı dahi ölümün kış gecesine inkılâp edeceğini kalbimin kulağına söyledi." (2)

"Bu senin etrafındaki kabristanın, yüz İstanbul, içinde vardır. Çünkü yüz defa İstanbul buraya boşalmış. Bütün İstanbul'un halkını buraya boşaltan bir Hâkim-i Kadîrin hükmünden kurtulup müstesna kalmazsın; sen de gideceksin. Ben kabristandan çıkıp, bu dehşetli hayal ile Sultan Eyüp Camiinin mahfelindeki küçük bir odaya, çok defa girdiğim gibi, bu defa da girdim. Düşündüm ki, ben üç cihette misafirim. Bu menzilikte misafir olduğum gibi, İstanbul'da da misafirim, dünyada da misafirim. Misafir, yolunu düşünmeli. Nasıl ki

bu odadan çıkacağım, birgün de İstanbul'dan da çıkacağım, diğer birgün de dünyadan çıkacağım.” (3)

İkincisi: İnsanın takdir edilmiş bir ömrü olduğu gibi, yer küremizin yani dünyanın da bir ömr-ü fitrisi vardır. Bediüzzaman Hazretleri şöyle buyuruyor:

“Nasıl ki insan küçük bir âlemdir, yıkılmaktan kurtulamaz. Âlem dahi büyük bir insandır; o dahi ölümün pençesinden kurtulamaz. O da ölecek, sonra dirilecek veya yatıp, sonra subh-u haşirle gözünü açacaktır.” (4)

Üçüncüsünde “dünya” denilmiş ama bu küre-i arz manasındaki dünya değildir. Örneğin “*dünya hayatı ve âhiret hayatı*” denildiğinde sadece küre-i arz murad edilmez; yani âhiretin dışında kalan maddî âleme de dünya denilmektedir. Bunun ölümü de kıyamettir.

[Yirmi Dokuzuncu Söz](#)'de bu mesele şöyle açıklanmaktadır:

“Şu kâinatın eczaları dakik, ulvî bir nizamla birbirine bağlanmış; hafî, nazik, lâtif bir rabîta ile tutunmuş; ve o derece bir intizam içindedir ki, eğer ecrâm-ı ulviyeden tek bir cirm, *kün* emrine veya '*Mihverinden çık.*' hitabına mazhar olunca, şu dünya sekerâta başlar. Yıldızlar çarpışacak, ecramlar dalgalanacak. Nihayetsiz feza-yı âlemde milyonlar gülleleri, küreler gibi büyük topların müthiş sadâları gibi vâveylâya başlar. Birbirine çarpışarak, kıvılcımlar saçarak, dağlar uçarak, denizler yanarak, yeryüzü düzlenecek. İşte, şu mevt ve sekeratla, Kadîr-i Ezelî kâinatı çalkalar; kâinatı tasfiye edip, Cehennem ve Cehennemin maddeleri bir tarafa, Cennet ve Cennetin mevadd-ı münasebeleri başka tarafa çekilir; âlem-i âhiret tezahür eder.”

Dipnotlar:

- (1) bk. [Lem'alar, On Üçüncü Lem'a.](#)
- (2) bk. [age., Altıncı Lem'a.](#)
- (3) bk. [age., Onuncu Rica, Onuncu Rica.](#)
- (4) bk. [Sözler, Yirmi Dokuzuncu Söz.](#)